

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. LXXI. De nullitate matrimonii in Gallia contracti inter Catholicum, & hæreticam, nullis præviis denunciationibus, nec proprio Catholici Parocho assistente; & non a adhibito patris consensu, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

Quæst. & Resol. benefic. Cap. LXXI. 119

CAPUT LXXI.

De nullitate matrimonij in Gallia contra-
cti inter Catholicum & hæreticam, nul-
lis præviis denunciationibus, nec pro-
prio Catholici Parocho assistente, &
non adhibito patris consensu juxta con-
stitutiones Regias requisito. Et utrum
matrimonium nulliter contractum, per
subsequentem cohabitationem ratifica-
ri possit.

SUMMARIUM.

1. Promissio matrimonij transibat olim in verum ma-
trimonium, copula subsequuta.
2. Per Concilium Trident. sublata sunt omnia ma-
trimonia præsumpta.
3. Ordinatio Regia amplectitur dispositionem Conci-
lij quoad matrimonia præsumpta, quæ etiam in
Gallia non admittuntur.
4. Denunciations in Gallia sunt necessariae pro vali-
ditate matrimonij, tam inter Catholicos, quam
inter hæreticos.
5. Denunciations matrimonij fieri debent in Paro-
chia utriusque conjugis.
6. Deficientibus denunciationibus, matrimonium in
Gallia dicitur deficere in forma substantiali.
7. In Gallia denunciations requiri creditur non so-
lum ex necessitate præcepti, sed etiam ex
necessitate Sacramenti, secundum aliquos Do-
ctores.
8. In Gallia matrimonia filiorum sine consensu pa-
tris invalida declarantur.
9. Liberi etiam majores ex Gallia ordinationibus te-
nentur saltem à parentibus petere licentiam nu-
bendi.
10. Quando uterque conjux est Catholicus, sufficit
matrimonium fieri coram Parocho alterius ex
conjugibus.
11. Quando unus ex conjugibus est Catholicus, alter
hæreticus, matrimonium in Gallia validum est;
sed omnino intervenire debet proprius Parochus
Catholicus.
12. Matrimonium sine assistentia proprii Parochi in
Gallia nullum est.
13. Ratificatio matrimonij non habet vim retrotra-
ctivam, sed valet ut ex nunc.
14. Solemnitates omnes requisita in matrimonio, re-
quiruntur etiam in illius ratificatione.
15. Quando nullum adest initium conservabile, non
fit retrotractio.
16. Circumstantia facti sunt multum consideranda
quando agitur de annullando matrimonio.

Actum fuit de invaliditate matrimonij inter
hæreticam & Catholicum celebrati in Gallia
sine denunciationibus, & benedictionibus nuptia-
libus, & sine ulla proprii Parochi conjugis Ca-
tholici assistentia, nec patris adhibito consensu.

In hac questione supponendum fuit, quod ex
antiqua sacrorum canonum dispositione, simplex
matrimonij promissio, etiam per verba de futuro
vim habebat veræ ac legitimæ conjunctionis matri-
monialis, si copula carnalis fuisset subsequuta, per
text. in cap. is qui fidem, de sponsalibus.

Sed tamen ex decretis sacri Concilij Tridentini
sublata fuerunt omnia hæc præsumpta matrimonia,
nec verum consistere potest matrimonium, nisi co-
ram Parocho & testibus fuerit celebratum, non ob-
stante quacumque promissione, etiam copula carnali
interveniente. Cujus Concilij dispositio non solum
apud nos, qui immediate summo Pontifici subji-
ci-mur, recepta est; sed etiam in Gallia, in qua nondum
integre Concilium Tridentinum admittitur: quia
constitutio illa Concilij quoad matrimonia Regiam
ordinationem habet non absimilem, per quam for-
ma substantialis præscribitur, sine qua matrimonij
contractus corrui, & promissiones nullæ sunt,
quamvis subsequenti copula roborata: ut notavit
Scholastes ad Louet litter. M, num. 6. fol. mili 480.
versic. ny en France. D. Ludou. Bellus consil. 224.
num. 8. Rationem reddit Peleus in suis actionibus fo-
rensis, lib. 7. artic. 3. pag. 20. versic. or est il que l'Or-
donnance, fol. 806. quia ordinatio Regia vult omnia
matrimonia, contra formam ibi expressam celebra-
ta, nulla esse; & eos qui contra formam illam con-
traxerint, subijci pœnis Concilij. Certum autem
est, quod Concilium annullat, & irrita decernit
omnia matrimonia per verba de futuro contracta,
vel etiam per verba de præsentibus, quamvis copula
fuisset subsequuta, si solemnitates ab ipso Concilio
præscriptæ non fuerint observatæ. Imò in libris de-
cretalium anno 1584. Romæ jussu felic. record. Gre-
gorij XIII. summi Pontificis in lucem editis, notatur
omnia hujusmodi matrimonia rata, sive præsumpta,
per promissionem subsequuta copula inducta, esse
sublata, & prædictum cap. is qui fidem 30. de sponsa-
lib. esse abrogatum: & per consequens tam ex dis-
positione Concilij, quam ex Regis decreto hujus-
modi matrimonia invalida declarari debent.

Quamvis enim Princeps secularis non possit cir-
ca matrimonij validitatem decernere, tamen quan-
do constitutio Principis conformis est Concilio,
ea admittitur coadjuvando legem canonicam. Glof.
in Clem. Romana, in verb. tollit, num. 6. cum aliis ci-
tatis per D. Ludovicum Bellum d. consil. 224. num. 6.
versic. quamvis.

His ita suppositis, resolutum fuit matrimonium,
de quo agebatur, nullum & irritum declarandum
esse. Primo ex defectu publicationum, seu denuncia-
tionum quæ in Gallia tam per Catholicos, quam per
hæreticos observari debent: imò majori cum vigore
observantur apud hæreticos, quorum ministri nullo
modo ex quacumque causa denunciations solitas
omittunt: ut testatur Additad Louet loco max. cita-
to, nempe litter. M, num. 6. & dictæque denuncia-
tiones fieri debent tam in Parochia mariti, quam futu-
ræ uxoris, neque sufficeret illas fieri in Parochia ma-
riti tantum, vel uxoris tantum: Sanchez de matrim.
lib. 3. disput. 6. num. 4. Gutier. de matrim. cap. 56. num. 5.
qui asserit ita fuisse declaratum per Eminentiss. Car-
din. sacri Concilij interpretes. Basil. Pont. de matrim.
lib. 5. cap. 30. numero 4.

In casu proposito nullæ aderant denunciations
ex parte viri, nec ex parte uxoris; & per consequens
juxta supremarum Curiarum auctoritatem, & generalem
Galliæ observantiam, matrimonium illud nullum &
irritum declarandum erat, teste Carond. lib. 1. ref.
pons. 12. Ludou. Bell. d. consil. 224. n. 10. Louet d. li-
ter. M, num. 6. in glossis, columna 2. qui affirmat & so-
lemnitatem istam denunciationum, seu publicatio-
nis bonorum esse apud Gallos conditionem necessa-
riam, sine qua matrimonium subsistere non potest,
sive inter majores, sive inter minores; non solum ex
necessitate præcepti, sed etiam ex necessitate Sacra-
menti.

mentis. Maynard. lib. 4. cap. 5. num. 4. Bouchel. in sum. benef. in verb. *marriage*, in princip. quod ego, nec multa alia Concilio minus conformia non propono decisivè: quia me remitto determinationi Sanctæ Matris Ecclesiæ; sed refero duntaxat quod in Gallia ex Regiis ordinationibus, aut alijs solet observari: nihil approbans, nec condemnans, nisi quod approbatur, vel condemnatur à Sancta Catholica Romana Ecclesia.

8 Alio etiam ex capite matrimonium de quo agitur, nullum declarabitur in Gallia: quia contractum fuit à filiofamilias absque consensu paterno; imò contra illius expressam voluntatem: qua de causa, matrimonia in Gallia nulla declarantur & irrita; bene aut malè, non decido; sed de hoc adsum expressæ ordinationes antiquæ, & recentes; quibus matrimonia sine consensu parentum contracta declarantur invalida. † Et quamvis adsit aliqua exceptio pro masculis ætatem 30. annorum excedentibus, tenentur tamen ipsi filii petere à patre licentiam per instrumentum publicum: ut testatur Mosnier aux *alliances du droit François*, in verb. *Marriage*, num. 4. quamvis Peleus per ipsum allegatus lib. 3. action. forens. 25. dicat fuisse judicatum, filium ætatis 31. annorum, qui sine consensu patris uxorem duxerat, satisfecisse muneri suo, veniam admittæ culpæ à patre postulando. Ordinatio tamen requirit, ut filius major 30. annorum utatur debita diligentia, ut patris consensum & consilium obtineat.

10 Tertia nullitas propositi matrimonij consistit in eo quod sine assensu proprii Parochi conjugis Catholici, fuit celebratum; nec observatæ fuerunt consuetæ formæ, per conjugem hæreticum inter similes præsentatæ religionis homines servari solitæ: quæ nullitas est inevitabilis in Gallia ex ordinatione Blesensi artic. 40. In hoc siquidem casu, cum diversæ religionis sunt conjuges, solemnitates ex utraque parte intervenire debent; quamvis si ambo essent Catholici, sufficiat assensu Parochi unius ex conjugibus: ut notat Barbof. in decis. Apost. cap. 465. n. 17. & in tractat. de officio Parochi, cap. 21. n. 45. † At

verò futuris conjugibus, diversam religionem professentibus, assensu proprii Parochi illius qui catholicus erat, omnino erat necessaria, ut Parochus ipsius conjugis catholici traheret ad se personam conjugis hæretici per connexionem, & illo casu conjugium redderetur licitum, & matrimonialis cum hæretico communicatio: ut dicit Basil. Pont. de matrim. Cathol. cum heret. §. 1. n. 7. in fin. Cessat enim ratio propter quam Doctores existimant, præsentiam unius ex Parochis, nempe mariti, vel uxoris, sufficere: quia nimirum Parochus ratione jurisdictionis quam habet in unum ex contrahentibus, habet quandam speciem autoritatis Parochialis erga alium. Quia licet (ut dictum est) conjux catholicus contrahere possit matrimonium cum sui Parochi assensu qui trahit ad se personam hæretici, respectu illius, qui est de sua Parochiali jurisdictione; attamen respectu ipsius hæretici, qui non vult illum agnoscere in Parochum, & ab ejus autoritate Parochiali se exemptum esse existimat, & proficetur; fieri non potest ut solemnitati dicatur satisfactum, nisi servatis solemnitatibus per ejusdem professionis personas

12 consuetis, & requisitis. † Hoc igitur matrimonium nullum erit declarandum, non solum in Gallia, sed etiam in terris summo Pontifici immediate subiectis, attento defectu insanabili assensu proprii Parochi, & testium, prout per plura addit. ad Louet. Ludou. Bell. Bouchel, & alij superius citati. Maynard. lib. 4. cap. 5.

remarques du droit François, in verb. *marriage*, num. 4.

Neque potest prætendi tacita hujus matrimonij ratificatio, sub eo prætextu quod isti asserti conjuges per spatium plurium annorum in figura matrimonij simul cohabitaverint. † Quia ratificatio subsistere non potest, nisi observatis formis & solemnitatibus, quæ in ipso matrimonio intervenire debuerant; in ipso inquam actu matrimonij, & non post ipsum. Bald. in l. observari, §. final. num. 3. ff. de offic. Procur. Felin. in cap. cum dilecta, num. 8. versic. & ideo, ex de rescript. & ratificatio non potest habere effectum retroactivum, quando non reperit initium validum: quia non valet ut ex tunc, sed ut ex nunc, & dicitur novus: Surd. decis. 70. num. 14. † Et propterea solemnitates omnes requisitæ in celebratione matrimonij, requiruntur etiam in illius ratificatione. Socraph. decis. 1242. numero 2. & in terminis matrimonij declaratum fuit apud Ludov. decis. 395. numero 6. & seq. † Non enim potest fieri retroactio, quando nullum reperitur initium conferabile. Rot. apud Ludov. d. decis. 395. numero 12. post Bald. in l. final. sub numero 2. Cod. ad Velleum.

Supradicta confirmantur ex diversis facti circumstantiis, quæ in simili materia considerari debent, veluti si ageretur de personis inæqualis conditionis, aut aliis id genus, de quibus Ludov. Bell. d. consil. 224. numero 10.

Notandum tamen est, quod apud nos qui summo subditi immediatè summo Pontifici, nec defectum consensu patris, nec denunciationum, reddit nullum matrimonium; sed tamen Parochus qui nullis factis denunciationibus procedit ad matrimonij celebrationem, puniatur pœna suspensionis ad matrimonium: cap. cum inhibito 3. §. final. de clandest. dispensatione. Barbof. de offic. Parochi, cap. 21. num. 27.

CAPUT LXXII.

Utrum exemptio à solutione decimarum acquiri possit per incolas alicujus loci contra Ecclesiam: sive ex consuetudine, sive ex præscriptione. Et quæ sit in hac materia præscriptionis, & consuetudinis differentia. Quis utriusque effectus. De exemptione à decimis, tam à toto, quam à quanto. Utrum & quando decimæ sint de jure divino. Et an sufficiat loco decimæ, census annuum, aut quid simile in recognitionem Ecclesiæ præstari.

SUMMARIUM.

- 1 Decima, secundum opinionem Commensuratorum sunt de jure divino; quod tamen non admittunt Theologi.
- 2 Veritas est, quod decima sunt de jure divini, prout tenent respiciunt necessarium ministrorum Ecclesiæ sustentationem, & non aliter.
- 3 Consuetudo valet solvendi aliqua jura, vel prestationes annuas loco decimæ.
- 4 Per solutionem alicujus annuæ prestationis, velutur Deo recognitio, & satisfactio præcepti Dei, quando talis est consuetudo.
- 5 Approbatur consuetudo solvendi Ecclesiæ aliquam fructus loco decimæ.